

Samla på hus

Buss på Sverige 2012

Jag älskar hus och charmas av kåkar som är skeva, vindögda och missförstådda. Det spelar ingen roll om det är ett litet trähus i kanten av en skog eller en stor herrgård vid havet. Hade jag varit vettlöst rik hade jag samlat på byggnader. Enbart för att ta hand om dem, vårda dem, läka dem. Ungefär på samma sätt som andra tar hand om bortsprungna katter eller misshandlade hundar.

Drömmar. I verkliga livet hanterar jag bara ett hus i taget, men hittills har jag hunnit med fyra. Alla charmiga på sitt sätt. Det första köpte jag när jag var 21 år. Ett litet, litet hus på en liten, liten tomt. Det andra var en skånegård som hade stått obebott sedan 1932. Husets stomme var friskt och allt var original: gamla väggmålningar, tapeter, handtag, dörrar. I 56 år hade detta hus stått övergiven i den skånska dimman utan att ta skada. Jag var så imponerad. Men besiktningsmannen sa:

– Jauuu du, de blir dyrt det här! Du måste riva upp golvet, isolera och lägga nytt. Sänka taket. Riva ut fönster och sätta in nya, treglas, det blir dyrt, vet du, det är många fönster. Då bestämde jag mig för att rädda det från den tidens renoveringsanda som mycket handlade om att riva ut det gamla och ersätta med nytt. Och för varje dag i huset ökade min beundran och respekt för de gamla byggarna - för deras metoder, kunnande, material och för deras tro på huset som bostad.

Bara sån här sak: I hallen fanns en blårutig tapet. På ett ställe var tapeten borta men gåramålaren hade målat tapetens mönster direkt på väggen - för att skapa en illusion om att tapeten var hel.

Wow! Är det inte underbart? Lappa och laga. Jag älskar det. Detta är kulturhistoria. Att låta spåren finnas kvar. Patina.

Det blev självklart för mig att fortsätta i samma anda. Inte bara för att huset skulle behålla sin själ, utan också för att jag inte hade råd med annat. Att renovera gamla hus med gamla metoder är oftast billigare.

Limfärg, kalk, äggtempera, inolja - underbara och pålitliga material och tekniker. Träet i fönsterbågarna var mjuka, besiktningsmannen rådde mig att riva ut alla. Men med inolja blev träet hårt som pannben på fan och så kunde alla fönster räddas, utom ett.

Nu bebor jag mitt fjärde hus. Kanske jag stannar här, kanske inte. I somras kalkade jag det fula garaget med pigmentet Bränd Terra Siena. Att kalka är sensuellt och blir så vackert. En säck kostar 92 kronor och räcker till hur många hus som helst.

Men det går inte att kalka en vägg som putsats med cement. Snart finns inga väggar kvar att kalka. Och för 25 år sedan hade den lokala färgaffären stora boxar med olika nyanser torrpigment, så är det inte längre.

Nästan alla som köper ett hus vill renovera efter egen stil och känsla. Vackra foton på vackra hus i vackra tidningar flimrar förbi. Även husrenoveringar styrs av tider och trender, och de flesta gör som andra gör.

På 70-talet satte man masonit för spegeldörrarna för att de skulle vara lätta att torka av. På 90-talet rev man bort dem igen. Nu handlar det om öppna ytor och högt i tak, klinkers på golvet och synliga bjälkar, bort med små rum och trånga prång.

Våra hus speglar våra väsen och visar det samhälle vi lever i. Det kan vara svårt att acceptera ålderstecken så som ärr och rynkor. Mitt hus är 106 år gammalt, det är lite slitet här och var - men det är jag också.